आदित्याच्छिक्षितमाहद्वयेन गुणैरिंद्रियैर्गुणान्विषयान्उपादत्ते यथाकालमर्थिन्यागतेसतिविमुंचतिच नतेषुयुज्यते लब्धमितिदत्तमितिवाऽभि निवेशंनकरोति गोभिःरश्मिभिः गाः जलानिगोपतिः सूर्योयथा ॥५०॥ स्वतोभेदशून्यस्याप्यात्मनोभेदप्रतीतिरुपाधिवशादित्यादित्यदृष्टांतेनैव संभावितमित्याह बुध्यतइति स्वेस्वरूपेऽवस्थितआत्माभेदेननबुध्यते अभिव्यनक्तीतिव्यक्तिः उपाधिःव्यक्तिस्थः उपाधौप्रतिबिंबितस्तु तद्वत इवउपाधिप्रविष्टइवभेदेनस्थूलमतिभिर्लक्ष्यते अर्कवदित्यन्वयः ॥ ५१ ॥ कपोताच्छिक्षितमाह नातिस्नेहइति स्नेहःप्रीतिः प्रसंगउपलालना

गुणैर्गुणानुपादत्तेयथाकालंविमुंचति॥ नतेषुयुज्यतेयोगीगोभिर्गाइवगोपतिः॥ ५० ॥ बुध्यतेस्वेनभेदेन व्यक्तिस्थइवतद्गतः॥ लक्ष्यतेस्थूलमतिभिरात्माचावस्थितोऽर्कवत्॥५१॥ नातिस्नेहःप्रसंगोवाकर्तव्यःक्वा पिकेनचित्॥ कुर्वन्विदेतसंतापंकपोतइवदीनधीः॥ ५२ ॥ कपोतःकश्चनारण्येकृतनीडोवनस्पतौ॥ कपो त्याभार्ययासार्द्धमुवासकतिचित्समाः॥५३॥ कपोतौस्नेहगुणितहृदयौगृहधर्मिणौ॥ दृष्टिंदृष्ट्यांऽगमंगेनबु द्धिंबुध्याबबंधतुः॥ ५४ ॥ शय्यासनाटनस्थानवार्त्ताक्रीडाशनादिकम् ॥ मिथुनीभूयविस्रब्धौचेरतुर्वन राजिषु॥ ५५॥ यंयंवांछतिसाराजंस्तर्पयंत्यनुकंपिता॥ तंतंसमनयत्कामंकृच्छ्रेणाप्यजितेंद्रियः ॥५६॥ कपोतीप्रथमंगर्भंगृह्णतीकालआगते ॥ अंडानिसुषुवेनीडेस्वपत्युःसन्निधौसती॥ ५७ ॥ तेषुकालेव्यजा यंतरचितावयवाहरेः॥ शक्तिभिर्दुर्विभाव्याभिःकोमलांगतनूरुहाः॥ ५८ ॥ प्रजाःपुपुषतुःप्रीतौदंपतीपुत्र वत्सलौ॥ शृण्वंतौकूजितंतासांनिर्वृतौकलभाषितैः॥ ५९ ॥ तासांपतत्रैःसुस्पर्शैःकूजितैर्मुग्धचेष्टितैः॥ प्र त्युद्गमैरदीनानांपितरौमुदमापतुः॥ ६० ॥

यासक्तिः ॥ ५२ ॥ दृष्टांतंप्रपंचयति कपोतःकश्चनेति ॥ ५३ ॥ उ भयोर्मिथःस्नेहप्रसंगौदर्शयति कपोताविति त्रयेण स्नेहेनगुणितंबद्धंहृदयंययोस्तौ ॥ ५४ ॥ विस्रब्धौनिःशंकौ ॥ ५५ ॥ साकपोतीतर्पयंती सहा सवीक्षितालापादिभिःप्रीणयंती अतएवतेनानुकंपितासती यंयंवांछतितंतंकामंसमनयत् संपादयामास राजन्निति त्वंयथेतिसूचितम्॥ ५६॥५७॥ तेषुजलभरितेष्वंडेषु हरेःस्वभावकर्मादिशक्तिभिः रचितावयवाः पक्षिणः कोमलान्यंगानितनूरुहाश्चयेषांते ॥ ५८ ॥ ॥ ५९ ॥ पतत्रैःपक्षैःअदी नानांहृष्टानाम् ॥ ६० ॥